

Republik Maluku Selatan

Aan de Minister-President van het Koninkrijk der Nederlanden
De heer drs.R.A.A. Jetten
Postbus 2011
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 24 maart 2026

Betreft: Gedwongen verdwijning en teruggave stoffelijke resten mr. dr. Chr.
R.S. Soumokil

Excellentie,

Namens de Regering in ballingschap van de Republiek der Zuid-Molukken, vertegenwoordigd door haar president mr. J.G. Wattilete, en namens mevrouw Josina Soumokil-Taniwel, weduwe van mr. dr. Chr. R.S. Soumokil, richten wij ons tot u ter zake van het navolgende. Hierbij benadruk ik dat mevrouw Soumokil mij uitdrukkelijk een volmacht heeft verleend om haar in deze zaak te vertegenwoordigen.

Mr. dr. Chr. R.S. Soumokil, tweede president van de Republiek der Zuid-Molukken, is op 12 april 1966 door de Indonesische autoriteiten geëxecuteerd. Zijn lichaam is nooit aan zijn weduwe of andere nabestaanden terugggegeven. Ook de locatie van zijn begraafplaats is tot op heden onbekend gebleven. Eerdere verzoeken aan de Nederlandse Staat hebben niet geleid tot concrete actie of enig daadwerkelijk resultaat.

Daar komt bij dat in 2010 door of namens de Nederlandse Staat uitdrukkelijk de Regering in ballingschap van de Republiek der Zuid-Molukken is toegezegd dat de Nederlandse Staat zich tot het uiterste zou inspannen, dat mevrouw Soumokil zou worden geïnformeerd over de laatste rustplaats van haar echtgenoot. Die toezegging is tot op heden niet nagekomen. Dat is niet alleen feitelijk onaanvaardbaar, maar ook juridisch relevant. Het gaat om een toerekenbare tekortkoming en daarnaast om een voortdurende aantasting van het recht op privé- en familielevens zoals beschermd door artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens. Tot de kern van dit recht behoort dat nabestaanden het recht hebben te weten waar hun overleden familielid zich bevindt en dat zij op waardige wijze afscheid kunnen nemen.

Republik Maluku Selatan

De verantwoordelijkheid van de Nederlandse Staat in deze zaak heeft een historisch en juridisch karakter.

Historisch kan niet worden voorbijgegaan aan de rol van Nederland bij de overdracht van de soevereiniteit en het uitblijven van effectieve waarborgen van het recht op zelfbeschikking van het Molukse volk. De politieke context die daarop volgde heeft direct bijgedragen aan de positie waarin de Republiek der Zuid-Molukken is geraakt en heeft uiteindelijk mede geleid tot de gevangenneming en executie van dr. Soumokil.

Juridisch geldt dat nabestaanden recht hebben op waarheid over het lot van een verdwenen of geëxecuteerde naaste. Dat recht is onder meer neergelegd in artikel 24 van het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijning. Bovendien is gedwongen verdwijning naar Nederlands recht strafbaar gesteld in artikel 8a van de Wet internationale misdrijven. Het gaat om een zeer ernstig misdrijf, waarvoor tijdsverloop geen reden kan zijn om niets te doen.

Ook diplomatiek kan de Nederlandse Staat zich niet verschuilen achter onmacht. Nederland onderhoudt goede betrekkingen met Indonesië en beschikt over diplomatieke middelen om deze kwestie actief en met nadruk aan de orde te stellen. Van de Staat wordt niet het onmogelijke gevraagd. Gevraagd wordt dat hij daadwerkelijk doet wat redelijkerwijs binnen zijn vermogen ligt. Bijna 60 jaar na de executie van dr. Soumokil moet er thans duidelijkheid komen.

Daarbij komt dat de Nederlandse Staat ruimhartig meewerkt aan herstel ten gunste van de Republiek Indonesië als het gaat om de teruggave van cultuurgoederen, maar anderzijds aanvaardt dat de Republiek Indonesië iedere medewerking weigert aan het bekendmaken van de locatie van het graf van dr. Soumokil en aan de overdracht van zijn stoffelijke resten aan mevrouw Soumokil. Een onaanvaardbare situatie.

Op 11 april 2026 zal in Kamp Vught een monument worden onthuld ter nagedachtenis aan dr. Soumokil. Dat is voor de Molukse gemeenschap een belangrijk en waardig moment van herinnering. Tegelijk kan een monument nooit in de plaats treden van waarheidsvinding. Zolang de stoffelijke resten niet zijn gelokaliseerd en niet door de Republiek Indonesië aan de nabestaanden zijn teruggegeven, is sprake van een voortdurend handelen van de Republiek Indonesië in strijd met het internationaal recht. De Nederlandse Staat laat dit toe. De onderhavige kwestie zal dan als een open wond voor mevrouw Soumokil en, met haar, voor het Molukse volk blijven voortbestaan.

Gelet op het voorgaande verzoeken wij u om:

Republik Maluku Selatan

uiterlijk 1 april 2026 schriftelijk en gedetailleerd uiteen te zetten welke stappen de Nederlandse Staat reeds heeft genomen en welke concrete maatregelen op zeer korte termijn zullen worden genomen richting de Indonesische autoriteiten om de begraafplaats van dr. Soumokil te achterhalen alsmede de stoffelijke resten terug te verkrijgen.

Indien geen tijdige, inhoudelijke en concrete reactie volgt, zien wij ons genoodzaakt verdere stappen te zetten.

Mevrouw Soumokil is 92 jaar oud: de urgentie en de schrijnendheid van deze zaak maken iedere verdere vertraging niet langer aanvaardbaar.

Hoogachtend,

Namens de Regering in ballingschap van de Republiek der Zuid-Molukken en mevrouw Josina Soumokil.

mr. J.G. Wattilete

Bijlagen

Mr. J.G. Wattilete
Grubbehoeve 4
1103 GG Amsterdam

Contactpersoon
Directie Azië en Oceanië
DAO@minbuza.nl

Onze referentie
BZ2520492

Datum 24 september 2025
Betreft Reactie op uw brief d.d. 21 september 2025

Geachte heer Wattilete,

Dank voor uw brief van 21 september jl. aan minister-president Schoof. Uw brief is ter behandeling overgedragen aan mijn directie.

In uw brief vraagt u aandacht voor het verzoek van mevrouw J. Soumokil-Taniwel met betrekking tot het stoffelijk overschot van haar echtgenoot. Ik kan u verzekeren dat de situatie van betrokkene onze aandacht heeft en dat wij in indirect en direct contact met haar staan.

Gezien het persoonlijke en vertrouwelijke karakter van dit contact kan ik hierover verder niets delen. Daarvoor vraag ik uw begrip.

Mét vriendelijke groet,

Dominique Kühling
Directeur Azië en Oceanië
Ministerie van Buitenlandse Zaken

Republik Maluku Selatan

De Minister-President van het Koninkrijk der Nederlanden
De heer D. Schoof
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Datum: 21 september 2025

Betreft: Verzoek inzake begraafplaats stoffelijke resten mr. dr. C. Soumokil

Excellentie,

Namens de Regering van de Republik Maluku Selatan (RMS), alsmede namens mevrouw J. Soumokil-Taniwel, daartoe door haar gevolmachtigd, richt ik mij tot u in verband met het voorgenomen bezoek van de president van Indonesië, de heer Prabowo Subianto, aan Nederland op 26 september 2025, waarbij hij u en Zijne Majesteit de Koning zal ontmoeten.

Mr. dr. C. Soumokil was de tweede president van de RMS. Hij werd op 25 april 1964 door een militair tribunaal in Indonesië ter dood veroordeeld na een proces dat evident in strijd was met de beginselen van een eerlijk proces. Zo bestond er geen mogelijkheid tot hoger beroep en werd zijn verdediging ernstig beknot. Op 12 april 1966 is hij door een vuurpeloton geëxecuteerd. Tot op heden weigeren de Indonesische autoriteiten bekend te maken waar zijn stoffelijke resten zich bevinden. In 2010 heeft u toegezegd de kwestie van het graf van mr. dr. Soumokil aan de orde te stellen. Hierna is van de zijde van de RMS-regering meermalen verzocht om nadere informatie over de voortgang m.b.t. de voornoemde kwestie.

Bij brief van 12 april 2021 heb ik u nogmaals verzocht deze kwestie bij de Indonesische autoriteiten aan de orde te stellen. (bijlage 1) Uw regering heeft deze brief nimmer beantwoord. Eerst in antwoord op door het toenmalige Kamerlid mevrouw R. Simons gestelde Kamervragen is hierop teruggekomen. Uit de beantwoording daarvan is gebleken dat Nederland dit punt weliswaar herhaaldelijk heeft aangekaart, maar nooit inzichtelijk heeft gemaakt wanneer en op welk niveau dit is gebeurd. De laatste concrete actie blijkt een brief te zijn geweest aan de Indonesische ambassade in 2015, hetgeen evident beneden het vereiste niveau ligt voor een kwestie van deze ernst en betekenis. (bijlage 2)

Republik Maluku Selatan

Dat eerdere pogingen 'niet kansrijk' zouden zijn, kan en mag geen reden zijn om deze verplichting te laten rusten. Politieke inschattingen kunnen nooit opwegen tegen een fundamenteel recht: het recht van weduwe J. Soumokil-Taniwel en het Molukse volk om te weten waar de stoffelijke resten van mr. dr. Soumokil begraven zijn. Het voortdurende onthouden van informatie over de begraafplaats van mr. dr. Soumokil kan bovendien worden aangemerkt als handelen in strijd met de Wet internationale misdrijven (Stb. 2003, 270). Deze wet stelt onder meer het misdrijf tegen de menselijkheid van gedwongen verdwijning strafbaar. De aanhoudende weigering van Indonesië, in samenhang met het uitblijven van effectieve actie van Nederlandse zijde, raakt daarmee aan normen van dwingend internationaal recht die in Nederland rechtstreeks gelding hebben. De verplichtingen voor Nederland zijn dan ook helder:

- Artikel 90 van de Grondwet verplicht de Staat de internationale rechtsorde te bevorderen;
- Het EVRM (artikelen 2, 3 en 8) en het IVBPR (artikelen 6 en 7) leggen positieve verplichtingen op om zich actief in te spannen voor de bescherming van leven, menselijke waardigheid en de rechten van nabestaanden;
- Het verbod op gedwongen verdwijningen, erkend in internationaal gewonterecht en vastgelegd in de Internationale Conventie voor de bescherming van alle personen tegen gedwongen verdwijningen, verplicht staten om informatie over de plaats van terechtstelling en begravenis niet te onthouden.

Het voortduren van geheimhouding over de begraafplaats van mr. dr. Soumokil vormt in juridische zin een voortdurende en ernstige mensenrechtenschending die zijn weduwe, familie en het Molukse volk diep treft. Ik wijs u erop dat mevrouw J. Soumokil-Taniwel Nederlands staatsburger is, terwijl wijlen mr. dr. Soumokil eveneens Nederlands onderdaan is geweest en bovendien in dienst stond van de Staat der Nederlanden, onder meer als auditeur-militair. Tevens was hij minister van Justitie van de deelstaat Oost-Indonesië, totdat deze door de Republiek Indonesië met geweld werd geannexeerd.

Ik verzoek u daarom met klem om tijdens het bezoek van president Prabowo deze kwestie nadrukkelijk en onvoorwaardelijk aan de orde te stellen, en erop aan te dringen dat Indonesië onverwijld bekendmaakt waar mr. dr. Soumokil begraven ligt en dat zijn stoffelijke resten aan zijn weduwe en familie worden overgedragen.

Het nalaten daarvan zou niet alleen een schending betekenen van internationale verplichtingen, maar tevens een ernstige krenking van de waardigheid van de weduwe J. Soumokil-Taniwel, de familie en het Molukse volk.

Ik verzoek u mij **uiterlijk morgenmiddag, 22 september, vóór 16.00 uur** te antwoorden.

Republik Maluku Selatan

Een afschrift van deze brief zal ik tevens op voorhand aan het kantoor van de Landsadvocaat doen toekomen.

Hoogachtend,

mr. J.G. Wattilete

Regering van de Republik Maluku Selatan (in ballingschap)
mede namens mevrouw J. Soumokil-Taniwel

WATTILETE
ADVOCATEN

BIJLAGE 1

Republik Maluku Selatan

Minister President (demissionair)
Drs. M.Rutte
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 12 april 2021

Excellentie,

Op 21 maart 2021 heeft de Molukse gemeenschap herdacht, dat 70 jaar geleden op grond van een dienstbevel voor tijdelijke duur ca. 4000 Knil-militairen met hun gezinsleden – tegen hun wil- naar Nederland zijn overgebracht. Aan dit verblijf voor tijdelijke duur is formeel nog steeds geen einde gekomen. De traumatische gevolgen, welke de komst en het verblijf bij de Molukse gemeenschap in Nederland te weeg heeft gebracht in de achterliggende decennia, zullen u niet zijn ontgaan.

Zoals u weet is de komst naar Nederland onlosmakelijk verbonden met de proclamatie van de Republiek der Zuid-Molukken op 25 april 1950. Na de proclamatie van de RMS heeft de Indonesische Republiek in strijd met het internationaal recht met grof geweld het grondgebied van de RMS geannexeerd. Aan deze annexatie is nog geen einde gekomen. De kwestie van de bezetting van het grondgebied van de RMS dient derhalve nog te worden opgelost. Nederland als vroegere kolonisator is een deel van de oplossing.

Het Molukse volk wordt heden ten dage nog steeds van zijn vrijheid beroofd. De recente arrestaties van aanhangers van de Republiek der Zuid-Molukken, enkel omdat zij de RMS-vlag in hun bezit hebben, spreken boekdelen. Ik verwijs u in dit verband naar de inhoud van een schrijven van 8 april 2021 van de minister van buitenlandse Zaken, de RMS- de heer Umar Santi, gericht aan demissionair minister van buitenlandse Zaken de heer drs. S. Blok.

Vandaag 12 april 2021 herdenken wij alle gevallen die hun leven hebben gegeven in strijd tegen de annexatie van de Republiek der Zuid-Molukken door de Republiek Indonesië.

Een van de duizenden dodelijke slachtoffers voor een vrije RMS is mr.dr. C. R. S. Soumokil. Laatstgenoemde -de 2^e president van de RMS- is na een schijnproces op 12 april 1966 - zonder de mogelijkheid van appel- in opdracht van Soeharto door een vuurpeloton geëxecuteerd.

Tot op heden heeft de Indonesische bezetter geweigerd het graf van mr.dr. Soumokil bekend te maken. Het spreekt voor zich, dat aan deze inhumane situatie een einde dient te komen. Het laten "verdwijnen" van een lichaam -in casu de president van de RMS- door de Indonesische Staat is een ernstige schending van het internationaal recht te noemen. Een misdrijf tegen de menselijkheid strafbaar gesteld in artikel 4 van de Wet Internationale Misdrijven (WIM).

De naaste familieleden van mr.dr. Soumokil -zijn echtgenote en zoon- maar óók het Zuid-Molukse volk hebben het recht te weten waar de tweede president van de RMS is begraven na zijn executie.

Tijdens de behandeling van het kort geding op 5 oktober 2010 in de zaak van de RMS versus de Staat der Nederlanden in verband met het voorgenomen staatsbezoek van de voormalige President van de Republiek Indonesië -Yudhoyono- aan Nederland is bij monde van de landsadvocaat namens de Staat der Nederlanden n.a.v. een vordering van de RMS-regering daartoe, toegezegd dat de Nederlands regering de kwestie van de laatste rustplaats van mr.dr. Soumokil onder de aandacht van de Indonesische regering zou brengen.

Intussen zijn wij bijna 11 jaar verder en is niet gebleken, dat daadwerkelijk de kwestie van het graf van mr.dr. Soumokil aan de orde is gesteld. Laat staan dat dit tot enig resultaat heeft mogen leiden.

Een andere tragische gebeurtenis betreft de kwestie van de beëindiging van de gijzelingsactie bij de Punt.

Deze actie is op 11 juni 1977 met toepassing van buitengewoon veel geweld beëindigd. Deze beëindiging heeft 8 dodelijke slachtoffers tot gevolg gehad. De rechtmatigheid van de wijze waarop de Punt is beëindigd ligt thans ter beoordeling voor bij het Gerechtshof in Den Haag.

In het verlengde van het voorgaande vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Ten tijde van de actie bij de Punt is op 6 juni 1977 op verzoek van de actievoerders door wijlen drs. F.L.J. Tutuhatonewa -die als bemiddelaar optrad- namens de RMS- regering de nationale vlag van de Republiek Maluku Selatan in bruikleen gegeven.

Wijlen Tutuhatonewa maakte toen deel uit van de RMS-regering o.l.v. ir. J.A. Manusama. Na beëindiging van de actie op 11 juni 1977 is deze vlag blijkbaar door de mariniers geconfisqueerd. Intussen is ons bekend geworden, dat de nationale vlag van de RMS in de collectie van het mariniersmuseum in Rotterdam is opgenomen.

Het spreekt voor zich- dat de RMS-regering in ballingschap zich op het standpunt stelt dat de nationale vlag van de RMS, welke na de beëindiging van de actie op 11 juni 1977 is "buitgemaakt" door de mariniers, niet thuis hoort in het Mariniersmuseum. Deze vlag dient te worden gerestitueerd aan de rechtmatige eigenaar- te weten de Republiek der Zuid-Molukken- in deze zaak vertegenwoordigd door de Regering in ballingschap onder leiding van ondergetekende.

¹ Zie rechtsoverweging 4.7. vonnis Rechtbank 's-Gravenhage 6 oktober 2010.Zaak/rolnummer 377038/KG ZA 10-1220

Gelet op het vorenstaande vernemen wij gaarne uw reactie op de navolgende verzoeken:

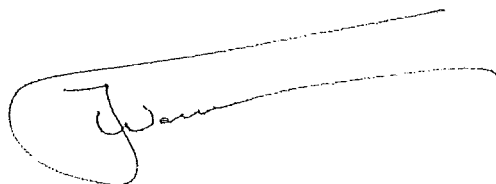
1. Is de Nederlandse regering nog steeds bereid conform haar toezegging, zoals gedaan ter zitting van oktober 2010 de kwestie van het graf van mr.dr. Soumokol aan de orde te stellen;
Zo ja, wanneer en op welke wijze zal dit alsnog geschieden.
2. Is de Nederlandse regering bereid te bevorderen, dat de nationale vlag van de RMS, welke vlag na de beëindiging van de actie bij de Punt onrechtmatig door de Nederlandse Staat is toegeëigend – welke vlag thans in de collectie van het Mariniersmuseum is opgenomen- aan de RMS-regering over te dragen.
Zo ja, dan vernemen wij gaarne wanneer en op welke wijze dit zal plaatsvinden.

Op de kwestie van de onrechtmatige annexatie van het territorium van de Republiek der Zuid-Molukken en de medeverantwoordelijkheid van de Staat der Nederlanden voor de gevolgen hiervan voor het Zuid-Molukse volk komen wij binnenkort in een ander kader terug.

Gaarne zien wij uiterlijk binnen 10 dagen na dagtekening van dit schrijven uw reactie tegemoet.

Met de meeste hoogachting,

De regering in ballingschap van de
Republiek der Zuid-Molukken

President,

Mr. J.G. Wattilete

i.a.a. de Tweede Kamer der Staten-Generaal

WATTILETE
ADVOCATEN

BIJLAGE 2

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3034

Vragen van het lid **Simons** (BIJ1) aan de Minister-President over *de brief van de Republiek Maluku Selatan* (ingezonden 14 april 2021).

Antwoord van Minister-President **Rutte** (Algemene Zaken) (ontvangen 4 juni 2021).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de brief die u is toegestuurd door de regering in ballingschap van de Republiek Maluku Selatan (RMS), ook wel de Republiek der Zuid-Molukken genoemd, op 12 april 2021?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Heeft u, sinds de toezegging van de Staat in de Haagse rechtbank in 2010, de kwestie omtrent het graf van de in 1966 door Indonesië geëxecuteerde oud-RMS-president Soumokil aan de orde gesteld bij de Indonesische regering?²

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3, 4 en 5

Indien u deze toezegging bent nagekomen; wanneer, op welke manier en in welke bewoordingen heeft u de kwestie bij de Indonesische regering aan de orde gesteld?

Indien u deze toezegging niet bent nagekomen, waarom bent u niet eerder uw toezegging nagekomen?

Bent u bereid om alsnog de kwestie omtrent het graf van oud-president Soumokil aan de orde te stellen bij de Indonesische regering? Zo ja, wanneer en op welke wijze?

¹ Brief aan Minister-President drs. M. Rutte d.d. 12 april 2021 (<http://www.republikmalukuselatan.nl/portal/?p=942>).

² Uitspraak van de Rechtbank 's-Gravenhage op 6 oktober 2010 (<https://inkeddata.overheid.nl/front/portal/document-viewer?ext-id=ECLI:NL:RBSGR:2010:BO0384>).

Antwoord 3, 4 en 5

Het Kabinet begrijpt heel goed dat de weduwe en de andere nabestaanden van de heer Soumokil informatie willen over zijn laatste rustplaats, ook voor de verwerking van hun verlies. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de kwestie sinds de toezegging in 2010 meerdere keren aangekaart bij de Indonesische autoriteiten. Dit gebeurde voor het laatst in 2015, toen het ministerie middels een brief aan de Indonesische ambassade in Den Haag om aandacht vroeg voor het verzoek van de weduwe van de heer Soumokil om meer details over de locatie van het graf. Op deze brief is geen reactie ontvangen. Ook eerdere pogingen resulteerden niet in meer duidelijkheid over de omstandigheden van de dood van de heer Soumokil en de locatie van het graf. Daarom acht ik het niet kansrijk om de kwestie nogmaals aan de orde te stellen.

Vraag 6 en 7

Bent u bereid om te bevorderen dat de RMS-vlag, die bij de beëindiging van de kaping bij De Punt en thans in de collectie van het Mariniersmuseum is opgenomen, aan de RMS-regering wordt teruggegeven?

Zo ja, kunt u aangeven op welke manier en wanneer u zich hiervoor gaat inspannen? En kunt u dit in afstemming doen met de regering van de RMS?

Antwoord 6 en 7

De bewuste vlag is niet in eigendom van de Staat. Bijgevolg kan de Staat niet besluiten over teruggave. Daar komt bij dat de vlag is ingezet als symbool tijdens een gewelddadige gijzelingsactie en dat Nederland de «Republiek der Zuid-Molukken» niet erkent. Hierom zal het kabinet ook niet bemiddelen in deze kwestie.

Vraag 8

Staat u ervoor open om, op uitnodiging van president Wattilete, in gesprek te treden met de RMS-regering om te spreken over de annexatie van de Republiek der Zuid-Molukken en over de verantwoordelijkheid van de Nederlandse Staat in de totstandkoming van deze annexatie?

Antwoord 8

De territoriale integriteit van Indonesië staat voor het Kabinet niet ter discussie. Het Koninkrijk der Nederlanden erkent de «Republiek der Zuid-Molukken» niet. Een gesprek tussen mij en de heer Wattilete is derhalve niet aan de orde.

ECLI:NL:RBSGR:2010:BO0384

Instantie	Rechtbank 's-Gravenhage
Datum uitspraak	06-10-2010
Datum publicatie	14-10-2010
Zaaknummer	377038 / KG ZA 10-1220 (uitgewerkt vonnis)
Formele relaties	Hoger beroep: ECLI:NL:GHSGR:2011:BU5105 , Bekrachtiging/bevestiging
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Kort geding
Inhoudsindicatie	<p>Kort geding van de Regering in ballingschap van de Republiek der Zuid-Molukken (RMS) en 6 andere eisers tegen de Staat. De vorderingen die zien op de arrestatie van de president van Indonesië tijdens diens staatsbezoek aan Nederland, worden afgewezen. De Indonesische president geniet onverkort volledige strafrechtelijke immuniteit bij zijn staatsbezoek aan Nederland, ongeacht of aan de vorderingen nationale of internationale misdrijven ten grondslag zijn gelegd. Voor een belangenafweging is geen plaats. De vordering betreffende de bekendmaking van de laatste rustplaats van de tweede president van de RMS wordt afgewezen, omdat de Staat tijdens de mondelinge behandeling van het kort geding heeft aangevoerd dat op 5 oktober 2010 aan de weduwe een brief is uitgegaan inhoudend dat haar verzoek betreffende de bekendmaking van de laatste rustplaats van haar man op gepaste wijze onder de aandacht van de Indonesische autoriteiten zal worden gebracht en dat zij over het verdere verloop nader zal worden geïnformeerd, zodat het belang aan de vordering is komen te ontvallen. Een brief van de RMS aan minister-president Balkenende is niet beantwoord. Op grond van fatsoensnormen moeten brieven worden beantwoord. Het enkele onbeantwoord blijven van een brief brengt niet zonder meer mee dat sprake is van een onrechtmatige daad. De in de betreffende brief aan minister-president Balkenende gedane verzoeken raken het beleid van de Staat op het gebied van buitenlandse betrekkingen. Die kwesties behoren bij uitstek tot het domein van de politiek en de politieke besluitvorming. De burgerlijke rechter - zeker die in kort geding - moet dan ook een grote mate van terughoudendheid betrachten bij de beoordeling van vorderingen die ertoe strekken dat aan (organen van) de Staat de mogelijkheid wordt onthouden een bepaald politiek standpunt in te nemen, dan wel wordt opgedragen een standpunt uit te dragen dat (het hunne of) het zijne niet is. Het is immers niet aan de burgerlijke rechter om de hiervoor vereiste politieke afwegingen te maken. Tegenover het grote belang van de RMS cs bij inwilliging van haar verzoeken staan de politieke belangen van de Staat en de daarbij behorende afwegingen die moeten worden gemaakt. Gelet hierop en op de grote terughoudendheid die in kwesties zoals hier aan de orde moet worden betracht, leidt een belangenafweging ertoe dat het belang van de Staat zwaarder weegt. Een en ander brengt mee de Staat niet onrechtmatig handelt door de brief van de RMS niet te beantwoorden en de daarin gedane verzoeken niet aan de president van Indonesië over te brengen tijdens diens staatsbezoek aan Nederland. De vorderingen die er toe strekken te voorkomen dat de Nederlandse regering uitvoering geeft aan haar mogelijke voornemen om tijdens het staatsbezoek van de Indonesische president 17 augustus 1945 te erkennen als de datum waarop Indonesië volkenrechtelijk haar onafhankelijkheid heeft</p>

verworven zijn evenmin toewijsbaar. Het vermoeden daaromtrent baseren de RMS cs op uitlatingen die de Indonesische minister van buitenlandse zaken zou hebben gedaan. In aanvulling daarop hebben de RMS cs tijdens de mondelinge behandeling aangevoerd dat de president van Indonesië inmiddels heeft laten weten dat de geopenbaarde verwachting op een misverstand berust. Voorop staat dat vermoedens in beginsel niet kunnen worden aangemerkt als een behoorlijke onderbouwing van een vordering. De betreffende vorderingen komen echter reeds niet in aanmerking voor toewijzing op grond van hetgeen eerder is overwogen met betrekking tot de beantwoording van de brief van de RMS en de inwilliging van de daarin gedane verzoeken, waarbij mede in aanmerking wordt genomen dat het hier een nog niet verrichte handeling betreft, maar een handeling die de Staat in de toekomst zou kunnen verrichten.

Vindplaatsen

Rechtspraak.nl

[Verrijkte uitspraak](#)

Uitspraak

RECHTBANK 'S-GRAVENHAGE

Sector civiel recht - voorzieningenrechter

zaak- / rolnummer: 377038 / KG ZA 10-1220

Vonnis in kort geding van 6 oktober 2010

in de zaak van

1. DE REGERING IN BALLINGSCHAP VAN DE REPUBLIEK DER ZUID-MOLUKKEN (RMS),
gevestigd te Amsterdam,
2. [eiser sub 2],
wonende te [woonplaats],
3. [eiser sub 3], ADVOCaat TEAM ADVOKASI MALUKU (TAMASU),
gevestigd te [plaats],
4. [eiseres sub 4],
wonende te [woonplaats],
5. PERINTIS AKTI KILAT/FOUNDATION FOR KEEPING MOLUCCAN CIVIL AND POLITICAL RIGHTS,
gevestigd te Capelle aan den IJssel,
6. [eiseres sub 6],
wonende te [woonplaats],
7. [eiser sub 7]
wonende te [woonplaats],
advocaat mr. E. Tahitu te [woonplaats],

tegen:

DE STAAT DER NEDERLANDEN (Ministerie van algemene zaken en Ministerie van buitenlandse zaken),
zetelend te 's-Gravenhage,
gedaagde,
advocaat mr. W.I. Wisman te 's-Gravenhage.

Partijen worden hierna aangeduid als enerzijds "de RMS", "[eiser sub 2]", "Tamasu", "[eiseres sub 4]", "PAK", "[eiseres sub 6]" en "[eiser sub 7]" (gezamenlijk ook wel als "de RMS cs") en anderzijds "de Staat".

1. Het procesverloop

De RMS cs hebben de Staat op 4 oktober 2010 doen dagvaarden om op 5 oktober 2010 te verschijnen ter zitting van de voorzieningenrechter van deze rechtbank. De zaak is op die datum behandeld en er is op 6 oktober 2010 door middel van een verkort vonnis uitspraak gedaan. Het onderstaande vormt daarvan de uitwerking.

2. De feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting van 5 oktober 2010 wordt in dit geding – als zijnde enerzijds gesteld en anderzijds niet (voldoende) weersproken - van het volgende uitgegaan.

2.1. De huidige republiek Indonesië (hierna "Indonesië") was tot en met de eerste helft van de 20e eeuw een Nederlandse kolonie. Tot die kolonie behoorde de eilandengroep "de Molukken".

2.2. Na de totstandkoming van de zogenaamde "Ronde Tafel Akkoorden" in 1949, heeft Nederland op 27 december 1949 de soevereiniteit overgedragen aan de Verenigde Staten van de Republiek Indonesië.

2.3. Op 25 april 1950 is te Ambon de Republiek Maluku Selatan (hierna eveneens aan te duiden als "de RMS") geproclameerd.

2.4. In de eerste helft van de 50-er jaren van de 20e eeuw is een groep "Zuid-Molukkers" (ongeveer 4.000 "KNIL-militairen" en hun gezinsleden) op grond van een dienstbevel van de Staat naar Nederland overgebracht. Tot op heden verblijft die Molukse gemeenschap in Nederland.

2.5. In 1963 is mr. dr. [A] - de toenmalige tweede president van de RMS - gearresteerd. In 1964 is hij door een militair tribunaal ter dood veroordeeld, waarna hij op 12 april 1996 is geëxecuteerd. Zijn laatste rustplaats is tot op heden niet bekend gemaakt aan zijn nabestaanden. [Eiseres sub 6] en [eiser sub 7] zijn respectievelijk de weduwe en zoon van [A].

2.6. Tot ongeveer 1964 heeft de RMS op de Molukken gewapend verzet gevoerd tegen de Indonesische regering.

2.7. In 1966 is (in Nederland) de RMS-regering in ballingschap tot stand gekomen. Vanaf 17 april 2010 wordt de RMS door [eiser sub 2] als president geleid.

2.8. Op 15 september 2010 is - tijdens zijn verblijf in een gevangenis in Indonesië - RMS-aanhanger [B] overleden. [Eiseres sub 4] is zijn weduwe.

2.9. Voor de periode van 6 tot en met 8 oktober 2010 stond een staatsbezoek van de huidige president van Indonesië, Susilo Bambang Yudhoyono, aan Nederland gepland. In dat kader zou de Indonesische president (onder meer) door de minister-president worden ontvangen.

2.10. Met het oog op dat staatsbezoek heeft de RMS bij brief van 20 september 2010 aan de minister-president, mr. dr. J.P. Balkenende, verzocht de Indonesische president op te roepen (verkort weergegeven):

(i) met de RMS een dialoog aan te gaan teneinde de kwestie betreffende het zelfbeschikkingsrecht van het Zuid-Molukse volk definitief op te lossen;

(ii) het recht op vrije politieke meningsuiting, zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten, in het bijzonder als het gaat om RMS-aanhangers, in het vervolg te eerbiedigen;

(iii) alle RMS-gevangenen onvoorwaardelijk in vrijheid te stellen, een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar de misdaden van Densus 88 en degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn strafrechtelijk te vervolgen, alsmede de gevangenen en hun gezinsleden schadeloos te stellen.

De RMS verzocht de minister-president daarin voorts om zeer prudent om te gaan met voormelde verzoeken en uiterlijk 27 september 2010 aan haar te berichten of die verzoeken zullen worden overgebracht aan de Indonesische president en haar te informeren over diens antwoorden.

2.11. Tot op heden is van de zijde van de Staat niet (schriftelijk) geantwoord op voormelde brief van 20 september 2010.

2.12. Op 12 september 2010 hebben [eiseres sub 6] en [eiser sub 7] de Koningin der Nederlanden verzocht aan de president van Indonesië te vragen waar hun man, respectievelijk vader ligt begraven, welke brief het kabinet van de Koningin heeft doorgeleid naar de minister van buitenlandse zaken ter verdere afhandeling.

2.13. Bij schrijven van 20 september 2010 heeft de RMS, op verzoek van [eiseres sub 6] en [eiser sub 7], de minister-president gevraagd voormelde brief van 12 september 2010 uiterlijk 27 september 2010 te beantwoorden.

2.14. Het geplande staatsbezoek van de president van Indonesië is op 5 oktober 2010 afgezegd, althans uitgesteld tot een later tijdstip.

3. Het geschil

3.1. De RMS cs vorderen, zakelijk weergegeven:

I. de Staat te bevelen de Indonesische president bij aankomst, dan wel tijdens zijn verblijf in Nederland, staande te houden en te vervolgen wegens schendingen van de mensenrechten;

II. te bepalen dat de immuniteit van de Indonesische president buiten toepassing moet worden gelaten;

III. de Staat - op verbeurte van een dwangsom - te bevelen de brieven van de RMS van 20 september 2010 en 4 oktober 2010 binnen 4 uur na het uitspreken van het te wijzen vonnis te beantwoorden;

IV. de Staat te veroordelen de verzoeken van de RMS, zoals vervat in de onder 2.10. vermelde brief, integraal over te brengen aan de Indonesische president tijdens het staatsbezoek, onder schriftelijke vastlegging daarvan en met schriftelijke bevestiging door de president van Indonesië;

V. de Staat te veroordelen het verzoek van [eiseres sub 6] en [eiser sub 7], zoals neergelegd in de onder 2.13. vermelde brief, over te brengen aan de Indonesische president gedurende het staatsbezoek, onder schriftelijke vastlegging daarvan en met schriftelijke bevestiging door de president van Indonesië;

VI. de Staat te veroordelen een afschrift van de onder IV. en V. bedoelde schriftelijke vastleggingen en bevestigingen, alsmede de reactie van de Indonesische president aan de RMS cs kenbaar te maken;

primair:

VII. de Staat te verbieden tijdens het staatsbezoek de onafhankelijkheidsverklaring op 17 augustus 1945 van Indonesië te erkennen als de datum waarop Indonesië volkenrechtelijk haar onafhankelijkheid heeft verworven;

subsidiair:

VIII. de Staat te bevelen dat - voor zover hij het voornemen heeft tijdens het staatsbezoek, dan wel op een later moment, de onafhankelijkheidsverklaring van 17 augustus 1945 van Indonesië te erkennen als de datum waarop Indonesië volkenrechtelijk haar onafhankelijkheid heeft verworven - hij daartoe eerst kan overgaan indien de Nederlandse volksvertegenwoordiging daarmee heeft ingestemd, de Verenigde Naties daarover zijn geraadpleegd en het geschil tussen de RMS en Indonesië inzake de onrechtmatige bezetting van het grondgebied van de Zuid-Molukken door Indonesië ter beoordeling aan het Internationale Gerechtshof te Den Haag zal worden voorgelegd;

IX. in goede justitie te bepalen welke rechtsmaatregelen de Staat aanstonds dient te nemen om aan de verzoeken van de RMS cs tegemoet te komen;

X. de Staat te veroordelen in de proceskosten.

3.2. Naast de hiervoor vermelde feiten voeren de RMS cs daartoe - samengevat - het volgende aan.

In de "Ronde Tafel Akkoorden" ligt verankerd het recht op zelfbeschikking van het Zuid-Molukse volk. Na de proclamatie van de RMS in 1950 zijn Indonesische troepen echter onrechtmatig het grondgebied van de RMS binnengevallen en houdt Indonesië de Zuid-Molukken bezet, waarmee aan het Zuid-Molukse volk het recht om in vrijheid te leven is ontnomen. De RMS stelt zich op het standpunt dat het dekolonisatieproces - zoals vastgelegd in de Akkoorden - thans nog steeds niet is voltooid en dat op de Nederlandse regering, als

voormalig kolonisator en partij bij de Akkoorden, de morele en juridische plicht rust dat proces behoorlijk af te ronden en daarmee de zelfbeschikking van het Zuid-Molukse volk alsnog te verwezenlijken. De Nederlandse regering weigert daaraan te voldoen.

Tot op vandaag worden op de Zuid-Molukken aanhangers van de RMS vervolgd, gemarteld en tot onmenselijke gevangenisstraffen veroordeeld wegens het enkele feit dat zij op vreedzame wijze uiting hebben gegeven aan hun gerechtvaardigde verlangen in vrijheid te leven. Daarvoor zet de Indonesische regering leden van Detachment Khusus 88 ("Densus 88") in. Op dit moment worden 93 RMS-aanhangers gevangengehouden in Indonesië. Deze verkeren door de martelingen in een slechte medische toestand, terwijl medische hulp niet of nauwelijks wordt geboden. Als gevolg daarvan is op 15 september 2010 [B] overleden. Indonesië schendt daarmee verdragen, zoals het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke rechten. De Nederlandse regering heeft nooit publiekelijk haar afkeuring uitgesproken over de schending van de mensenrechten jegens het Zuid-Molukse volk.

Aangezien Indonesië het recht op zelfbeschikking van het Zuid-Molukse volk met geweld onderdrukt handelt zij onrechtmatig, terwijl de Staat eveneens onrechtmatig handelen kan worden verweten doordat hij de Indonesische regering daarop niet aanspreekt en haar evenmin oproept tot het aangaan van een dialoog met de RMS teneinde het recht op zelfbeschikking op te lossen.

Gelet op de ernstige schendingen van de mensenrechten en misdrijven tegen de mensheid ten aanzien van de RMS-aanhangers, mede de dood van [B] tot gevolg hebbend, moet de Indonesische president bij aankomst, dan wel tijdens zijn verblijf in Nederland worden gearresteerd, opdat hij wordt gehoord en vervolgd ter zake van die schendingen. Hij is persoonlijk zeer nauw betrokken geweest bij de aanhoudingen en de martelingen van RMS-aanhangers door "Densus 88", zodat hij daarvoor persoonlijk verantwoordelijk kan worden gehouden. Aldus schendt hij verdragen en maakt hij zich schuldig aan misdrijven, die onder meer worden beschreven in de Wet Internationale Misdrijven ("WIM"). Daar komt bij dat de president van Indonesië in eigen land dienaangaande nooit zal worden vervolgd en Indonesië geen verdragspartij is bij het Internationale Strafhof. Op strafrechtelijke immuniteit, zoals onder andere vastgelegd in artikel 16 WIM, kan de president - rekening houdend met de belangen van het Zuid-Molukse volk - geen aanspraak maken, gelet op de aard en de ernst van de feiten, alsmede zijn persoonlijke betrokkenheid daarbij.

Ten opzichte van het Zuid-Molukse volk, respectievelijk de nabestaanden van [A], is de minister-president gehouden de beide brieven van 20 september 2010 te beantwoorden. Te meer waar in de Molukse Gemeenschap in Nederland onvrede heerst over de opstelling van de Nederlandse regering aangaande de Molukse kwestie. Beantwoording van de brieven zou een deel van de spanningen kunnen wegnemen. Ondanks rappel, heeft dat echter nog niet plaatsgevonden. Mede gezien in het licht van al het voorgaande moet dat als onrechtmatig worden gekwalificeerd. Ook het niet voldoen aan de in die brieven geformuleerde verzoeken dient als onrechtmatig te worden beschouwd.

Voorts heeft de minister van buitenlandse zaken van Indonesië bekend gemaakt dat de Nederlandse regering tijdens het staatsbezoek zal erkennen dat Indonesië haar onafhankelijkheid heeft verworven op 17 augustus 1945, hetgeen in strijd is met de historische en juridische feiten. Als voortvloeisel uit de "Ronde Tafel Akkoorden", is de soevereiniteit van Indonesië immers eerst op 27 december 1949 overgedragen.

3.3. De Staat voert gemotiveerd verweer, dat hierna, voor zover nodig, zal worden besproken.

4. De beoordeling van het geschil

Vooraf

4.1. Alvorens verder inhoudelijk op de geschillen tussen partijen in te gaan, merkt de voorzieningenrechter voor de goede orde op dat de RMS cs niet, althans onvoldoende, hebben aangevoerd op grond van welke rechtsverhouding de eisers [eiser sub 2], Tamasu, [eiseres sub 4] en PAK de Staat in rechte hebben betrokken. Gelet op hetgeen hierna wordt overwogen en beslist kunnen de eventuele consequenties daarvan echter verder buiten beschouwing blijven.

De vorderingen sub I en II

4.2. De vorderingen sub I en II zien op - kort gezegd - de arrestatie van de president van Indonesië tijdens diens staatsbezoek aan Nederland. In dat verband is allereerst aan de orde diens eventuele strafrechtelijke immuniteit, zoals ook door de RMS cs is ingezien. De voorzieningenrechter overweegt daarover het volgende.

4.3. Uit artikel 8 van het Wetboek van Strafrecht, voor zover dat verwijst naar in het volkenrecht erkende uitzonderingen op de toepasselijkheid van het Nederlandse strafrecht, volgt dat zittende staatshoofden

strafrechtelijke immuniteit genieten. In het verlengde daarvan is ook in artikel 16 WIM uitdrukkelijk bepaald dat strafvervolgning ter zake van in de WIM omschreven misdrijven is uitgesloten ten aanzien van buitenlandse staatshoofden, zolang zij als zodanig in functie zijn. Blijkens de parlementaire geschiedenis van de WIM was bij de invoering van die wet uitgangspunt dat met betrekking tot zittende staatshoofden ten overstaan van de Nederlandse strafrechter onverkort volledige strafrechtelijke immuniteit geldt, waarover in het volkenrecht een grote mate van overeenstemming zou bestaan. Als - in de ogen van de toenmalige regering - meest overtuigende redenen daarvoor werden aangevoerd dat zonder een zekere mate van strafrechtelijke immuniteit voor bepaalde categorieën van personen het onderhouden van internationale betrekkingen onmogelijk zou worden en dat het juist voor een internationaal gericht land als Nederland cruciaal is dat contacten op hoog niveau met het buitenland open worden gehouden, terwijl Nederland er bovendien voor dient te zorgen dat contacten van buitenlandse staatshoofden met in Nederland gevestigde internationale organisaties niet door strafrechtelijke procedures voor de Nederlandse rechter worden belemmerd. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, 28 337, nr. 3, pagina 19 en volgende). Voor zover uit de parlementaire geschiedenis van de WIM zou kunnen worden opgemaakt dat uitzonderingen kunnen worden gemaakt op een onverkorte toepassing van de volledige strafrechtelijke immuniteit van zittende staatshoofden, geldt dat die uitzonderingen (opheffing van de immuniteit door de "eigen" staat en internationale tribunalen, zoals het Internationale Strafhof) hier niet aan de orde zijn.

4.4. Op grond van het voorgaande moet worden geconcludeerd dat de Indonesische president onverkort volledige strafrechtelijke immuniteit geniet bij diens staatsbezoek aan Nederland, ongeacht of aan de vorderingen van de RMS cs nationale of internationale misdrijven ten grondslag zijn gelegd. Dat brengt voorts mee dat voor een belangenafweging - zoals door de RMS cs beoogd - geen plaats is.

4.5. De vorderingen sub I en II zullen dan ook worden afgewezen.

De vordering sub V

4.6. Om praktische redenen zal de voorzieningenrechter thans eerst de vordering sub V betreffende de bekendmaking van de laatste rustplaats van mr. dr. [A] beoordelen.

4.7. Tijdens de mondelinge behandeling heeft de Staat aangevoerd dat op 5 oktober 2010 aan [eiseres sub 6] een brief is uitgegaan - samengevat - inhoudend dat haar verzoek betreffende de bekendmaking van de laatste rustplaats van haar man op gepaste wijze onder de aandacht van de Indonesische autoriteiten zal worden gebracht en dat [eiseres sub 6] over het verdere verloop nader zal worden geïnformeerd. Gelet hierop is het belang aan de vordering sub V komen te ontvallen. Die vordering zal dan ook worden afgewezen.

De vorderingen sub III en IV

4.8. Vooropgesteld wordt dat van het bestaan van een brief van de RMS van 4 oktober 2010 niet is gebleken. Voor zover de vordering sub III ziet op het (enkele) niet-beantwoorden van de onder 2.10. vermelde brief van de RMS, heeft de Staat op de zitting aangevoerd dat het vast beleid is om brieven van niet-erkende regeringen - zoals blijkbaar de RMS - niet te beantwoorden. De Staat heeft overigens opengelaten of de brief van de RMS alsnog (schriftelijk) zal worden beantwoord.

4.9. In beginsel geldt dat op grond van fatsoensnormen brieven behoorlijk moeten worden beantwoord. Echter het enkele onbeantwoord blijven van een brief brengt niet zonder meer mee dat sprake is van een onrechtmatige daad, zoals ook door de RMS cs op de zitting erkend. Van de zijde van de RMS cs is in dit verband gewezen op de speciale context van de brief, te weten de behandeling van het Zuid-Molukse volk en in het bijzonder de RMS-aanhangers in Indonesië, alsmede de onvrede en spanningen binnen de Molukse gemeenschap in Nederland, een en ander in historisch en juridisch perspectief gezien. Mede gelet hierop moet worden aangenomen dat het belang van de RMS cs met name is gelegen in de inwilliging door de Nederlandse regering van de in brief gedane verzoeken, zoals hiervoor onder 2.10 sub (i) tot en met (iii) vermeld, waartoe de vordering sub IV strekt.

4.10. Die verzoeken raken het beleid van de Staat op het gebied van buitenlands beleid. De RMS cs beogen daarmee immers te interveniëren in de wijze waarop de Staat zijn (vriendschappelijke) betrekkingen met Indonesië invult. Toewijzing van de vordering sub IV zou vergaande - negatieve - gevolgen kunnen hebben voor de verhouding tussen Nederland en Indonesië en daarmee ook voor het Nederlandse beleid op het terrein van buitenlandse betrekkingen.

4.11. Echter, zoals uit vaste jurisprudentie volgt, behoren die kwesties bij uitstek tot het domein van de politiek en de politieke besluitvorming, waarbij het zwaartepunt ligt bij het samenspel tussen de regering en de

volksvertegenwoordiging. De burgerlijke rechter - zeker die in kort geding - moet dan ook een grote mate van terughoudendheid betrachten bij de beoordeling van vorderingen die ertoe strekken dat aan (organen van) de Staat de mogelijkheid wordt onthouden een bepaald politiek standpunt in te nemen, dan wel wordt opgedragen een standpunt uit te dragen dat (het hunne of) het zijne niet is. Het is immers niet aan de burgerlijke rechter om de hiervoor vereiste politieke afwegingen te maken.

4.12. De voorzieningenrechter begrijpt enerzijds het grote belang van de RMS cs bij inwilliging van de verzoeken van de RMS. Daartegenover staan echter de politieke belangen van de Staat en de daarbij behorende afwegingen die moeten worden gemaakt, waarbij (goede) internationale betrekkingen een grote rol spelen, alsmede de verantwoording die hij dient af te leggen aan de volksvertegenwoordiging. Gelet hierop en op de grote terughoudendheid die in kwesties zoals hier aan de orde moet worden betracht, leidt een belangenafweging ertoe dat het belang van de Staat zwaarder weegt.

4.13. Het voorgaande betekent dat de vordering sub IV niet voor toewijzing in aanmerking komt en daarmee evenmin de vordering sub III, mede nu de vordering sub V ook wordt afgewezen. Na afwijzing van de vordering sub IV, hebben de RMS cs immers geen redelijk belang meer bij de beantwoording van de onder 2.10. vermelde brief.

De vordering sub VI

4.14. Nu de vorderingen sub IV en V zullen worden afgewezen, is ook geen plaats meer voor toewijzing van de vordering sub VI. Deze zal dan ook worden afgewezen.

De vorderingen sub VII en VIII

4.15. Aan de (primaire respectievelijk subsidiaire) vorderingen sub VII en VIII, leggen de RMS cs ten grondslag het mogelijke voornemen van de Nederlandse regering om tijdens het staatsbezoek van de Indonesische president 17 augustus 1945 te erkennen als de datum waarop Indonesië volkenrechtelijk haar onafhankelijkheid heeft verworven, hetgeen - volgens hen - in strijd is met de historische en juridische feiten. Het vermoeden daaromtrent baseren de RMS cs op uitspraken die de Indonesische minister van buitenlandse zaken zou hebben gedaan. In aanvulling daarop hebben de RMS cs tijdens de mondelinge behandeling aangevoerd dat de president van Indonesië inmiddels heeft laten weten dat de geopenbaarde verwachting op een misverstand berust.

4.16. Vooropgesteld wordt dat vermoedens - in beginsel - niet kunnen worden aangemerkt als een behoorlijke onderbouwing van een vordering. Dat klemt hier te meer nu het onderhavige vermoeden beduidend aan kracht heeft verloren als gevolg van de hiervoor bedoelde (recente) uitspraken van/namens de Indonesische president.

4.17. Wat daar verder ook van zij, de onderhavige vorderingen komen reeds niet in aanmerking voor toewijzing op grond van hetgeen hiervoor onder 4.10 tot en met 4.12 is overwogen, waarbij mede in aanmerking wordt genomen dat het hier een nog niet verrichte handeling betreft, maar om een handeling die de Staat - naar de stellingen van de RMS cs - in de toekomst zou kunnen verrichten. Aan een daarop gerichte vordering worden nog extra eisen gesteld voor wat betreft onder meer de wijze waarop de handeling is geformuleerd en het bestaan van een reële dreiging (vergelijk HR 21 december 2001, NJ 2002, 217). In het bestek van dit kort geding is niet aannemelijk geworden dat daaraan is voldaan. Dit geldt met name voor wat betreft de reële dreiging, nu sprake is van een - inmiddels in kracht afgenomen - vermoeden dat bij de RMS cs zou zijn gerezen.

Vordering sub IX

4.18. Mede gezien in het licht van al het voorgaande is de onder IX geformuleerde (kennelijk subsidiaire) vordering te vaag en te ruim geformuleerd om te kunnen worden toegewezen.

Afronding

4.19. Het bovenstaande betekent dat alle vorderingen van de RMS cs zullen worden afgewezen. Als de in het ongelijk gestelde partij zullen zij - overeenkomstig het niet weersproken verzoek van de Staat - hoofdelijk en uitvoerbaar bij voorraad worden veroordeeld in de proceskosten.

5. De beslissing

De voorzieningenrechter:

- wijst het gevorderde af;

- veroordeelt RMS cs hoofdelijk, in die zin dat bij betaling door de één de anderen zullen zijn gekweten, in de kosten van dit geding, tot dusverre aan de zijde van de Staat begroot op € 1.079,--, waarvan € 816,-- aan salaris advocaat en € 263,-- aan griffierecht;

- verklaart de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. R.J. Paris en in het openbaar uitgesproken op 6 oktober 2010.

jvl